

**ВИКОРИСТАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ПРИ НАПИСАННІ
ДИПЛОМУ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ОХОРОНА ПРАЦІ
USING RISK-BASED APPROACH TO WRITING DIPLOMA WITH
SPECIALIZATION OF LABOR PROTECTION**

В.Ф. Райко, Є.О. Семенов

Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”

Анотація. Обґрунтовано доцільність використання ризик-орієнтованого підходу до написання диплому зі спеціалізації охорона праці.

Ключові слова: ризик-орієнтований підхід, охорона праці.

Анотация. Обоснована целесообразность использования риск-ориентированного подхода к написанию диплома по специализации охрана труда.

Ключевые слова: риск-ориентированный подход, охрана труда.

Annotation. The expediency of the use of a risk-oriented approach to writing the diploma on specialization of labor protection.

Keywords: risk-oriented approach, labor protection.

Вступ. В сучасну високотехнологічну епоху технології виставили для людини високі вимоги щодо відповідальності за свої дії, оскільки перші дуже часто представляють собою високу загрозу для безпеки життєдіяльності людини, у тому числі і приховану.

Актуальність. Сучасні підприємства різних галузей, враховуючи їх специфіку та різні потенціальні загрози, схильні до великої кількості ризиків. Серед різних видів ризиків, які мають місце на будь-якому сучасному підприємстві, слід виділити: технологічні, екологічні, соціальні, економічні. Проте, при розробці дипломних проєктів (робіт) студентів. в основному, використовують класичний підхід, в основу якого покладено розглядання небезпечних та шкідливих факторів, що діють на окремому робочому місці, та заходи, що направлені на зменшення їх впливу. Ризики, які мають місце для всього об'єкту проєктування, а не тільки окремого робочого місця, до уваги не приймаються!

Ризик-орієнтований підхід. Прийнятий в 2001 році закон “Про об'єкти підвищеної небезпеки” визначає правові, економічні, соціальні та організаційні основи діяльності, спрямовані на захист життя, здоров'я людей і навколишнього середовища від шкідливого впливу аварій на цих об'єктах. Запропонований раніше авторами підхід з оцінки технологічних небезпек на прикладі содового виробництва дозволяє за нетривалий час провести аудит безпеки потенційно небезпечних об'єктів та вжити

відповідних заходів щодо зниження ризику їх експлуатації, а, відповідно, і зменшити кількість можливих аварійних ситуацій, постраждалих та/або загиблих у них [1].

Слід зазначити, що Україна обрала європейський шлях розвитку і намітила тенденцію до переходу від Концепції абсолютної безпеки управління промисловою безпекою до концепції прийнятного ризику, прийнявши національний стандарт ДСТУ ОHSAS 18001:2010 «Системи управління гігієною та безпекою праці».

Процес управління ризиками здійснюють наступним чином: спочатку визначають цілі управління ризиками, потім виявляють фактори ризику, здійснюють вибір показників та оцінки ризиків, виробляють вибір найбільш небезпечних ризиків, оцінюють прийнятний ризики і намічають комплекс заходів щодо зменшення ризиків, враховуючи співвідношення витрат на їх проведення з отриманими вигодами. Надалі контролюють виконання заходів та здійснюють моніторинг за ефективністю управління ризиками. Управління ризиками має носити системний характер на всіх етапах життєвого циклу підприємства, при аналізі комплексної дії шкідливих факторів, характеристиці різних виробництв і стадій процесу.

Таким чином, описаний у [1] підхід щодо ідентифікації технологічних небезпек дозволяє створити ефективну систему управління ризиками, максимально знижує небезпеку та пов'язані з ними втрати при мінімальних фінансових витратах, чого неможливо сказати про нині використовуваний розгляд небезпечних та шкідливих факторів, що діють на окремому робочому місці. На нашу думку, саме ризик-орієнтований підхід дозволяє глибше розглянути можливі техногенні та соціогенні небезпечні для людини наслідки при можливих аварійних ситуаціях на підприємстві, враховуючи їх просторову та часову складову.

Висновок. Використання ризик-орієнтованого підходу при написанні диплому зі спеціалізації “Охорона праці” дозволить розглянути різні види ризиків, які притаманні будь-якому сучасному підприємству, чого не враховує класичний підхід, заснований на розгляді небезпечних та шкідливих факторів, що діють на окремому робочому місці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сучасна кафедра з охорони праці та навколишнього середовища вищого навчального закладу: монографія [Текст] / Товажнянський Л.Л., Березуцький В.В., Васьковець Л.А. та ін.; за ред. проф. Березуцького В.В. – Х.: “Цифрова друкарня №1”, 2013. – 352 с.